

Czy odpowiedź na powyższe pytanie byłaby inna, gdyby takie miarkowanie zostało wprowadzone w umowie między konsumentem a przedsiębiorcą, której celem jest dokładnie rozstrzygnięcie w drodze pozasądowej sporu dotyczącego ewentualnego braku przejrzystości niewynegocjowanego indywidualnie warunku zawartego we wcześniejszej umowie między konsumentem a przedsiębiorcą?

- 2) Czy art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że wyrażenia „główny przedmiot umowy” i „relacja ceny i wynagrodzenia do dostarczonych w zamian towarów lub usług” obejmują dwa warunki ujęte w porozumieniu niewynegocjowanym indywidualnie między przedsiębiorcą a konsumentem, w których, po pierwsze, miarkowany jest warunek zawarty we wcześniejszej umowie między stronami —poprzez zastąpienie go innym, powodującym mniejszą szkodę dla konsumenta —, a po drugie konsument zrzeka się prawa do sądowego lub pozasądowego dochodzenia ewentualnego braku przejrzystości tego warunku oraz skutków związanych ze wspomnianym brakiem przejrzystości?
- 3) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na poprzednie pytanie, czy art. 4 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że „rodzaj towarów lub usług, których umowa dotyczy i z odniesieniem w czasie wykonania umowy do wszelkich okoliczności związanych z wykonaniem umowy” mogą być brane pod uwagę jedynie w celu oceny nieuczciwego charakteru warunków, które nie odnoszą się do określenia głównego przedmiotu umowy? Czy też przeciwnie, kryteria te mogą być brane pod uwagę w celu oceny przejrzystości warunków odnoszących się do głównego przedmiotu [umowy, o którym mowa w] art. 4 ust. 2?
- 4) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie 2, czy jest zgodne z art. 4 ust. 2 dyrektywy — w szczególności z wynikającym z powyższego przepisu wymogiem wyrażenia warunków prostym i zrozumiałym językiem oraz wymogiem przejrzystości — orzecznictwo krajowe, które w przypadku porozumienia niewynegocjowanego indywidualnie między przedsiębiorcą a konsumentem, miarkującego stosowanie warunku zawartego w poprzedniej umowie między przedsiębiorcą a konsumentem, nie uznaje za konieczne poinformowanie konsumenta przez przedsiębiorcę o ewentualnym braku przejrzystości tego warunku, gdyż w myśl wspomnianego orzecznictwa krajowego powszechnie znane są kryteria, które powodują brak przejrzystości?
- 5) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie 2, czy art. 4 ust. 2 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że zrzeczenie się przez konsumenta sądowego lub pozasądowego dochodzenia roszczeń dotyczących ewentualnego braku przejrzystości warunku niewynegocjowanego indywidualnie, spełnia wymóg „wyrażenia prostym i zrozumiałym językiem” tylko, jeżeli przedsiębiorca uprzednio poinformował konsumenta o konkretnych roszczeniach, których się zrzeka, a w szczególności o określonej kwocie, której dochodzenia się zrzeka?

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. 1993, L 95, s. 29).

**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra (Portugalia) w dniu 5 października 2018 r. – Nelson Antunes da Cunha, Lda/
Instituto de Financiamento da Agricultura e Pescas IP (IFAP)**

(Sprawa C-627/18)

(2018/C 455/33)

Język postępowania: portugalski

Sąd odsyłający

Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra

Strony w postępowaniu głównym

Strona wnosząca sprzeciw: Nelson Antunes da Cunha, Lda

Strona wnosząca o przeprowadzenie egzekucji: Instituto de Financiamento da Agricultura e Pescas IP (IFAP)

Pytania prejudycjalne

1. Czy przewidziany w art. 17 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 ⁽¹⁾ z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej termin przedawnienia mający zastosowanie do wykonania uprawnień do odzyskania pomocy obowiązuje wyłącznie w stosunkach pomiędzy Unią Europejską i państwem członkowskim będącym adresatem decyzji o odzyskaniu pomocy, czy też powinien on mieć zastosowanie także do stosunków między tym państwem a wnoszącą sprzeciw stroną będącą beneficjentem pomocy uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem?

2. Jeśli okaże się, że termin ten ma zastosowanie także do stosunków między państwem członkowskim będącym adresatem decyzji o odzyskaniu pomocy a beneficjentem pomocy uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem, czy należy uznać, że termin ten ma zastosowanie wyłącznie na etapie postępowania prowadzącego do wydania decyzji w przedmiocie odzyskania pomocy, czy ma on też zastosowanie na etapie jej wykonywania?
3. Jeśli okaże się, że termin ten ma zastosowanie do stosunków między państwem członkowskim będącym adresatem decyzji o odzyskaniu pomocy a beneficjentem pomocy uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem, czy należy rozumieć, że bieg tego terminu ulega przerwaniu przez każdą dokonaną przez Komisję lub dane państwo członkowskie czynność odnoszącą się do przyznanej bezprawnie pomocy również wówczas, gdy nie zostały one podane do wiadomości beneficjenta pomocy podlegającej odzyskaniu?
4. Czy sprzeczne z art. 16 ust. 2 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r., a także z zasadami unijnego prawa – a w szczególności zasadą skuteczności i zasady niezgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem – jest stosowanie w przypadku odsetek naliczanych od podlegającej odzyskaniu pomocy terminu przedawnienia krótszego niż ten przewidziany w art. 17 tego rozporządzenia, tak jak zostało to ustanowione w art. 310 ust. 1 lit. d) [portugalskiego] kodeksu cywilnego?

⁽¹⁾ Dz.U. 2015, L 248, s. 9.

**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Sofijski gradski syd
(Bułgaria) w dniu 8 października 2018 r. – EN, FM, GL / Ryanair Designated Activity Company**

(Sprawa C-629/18)

(2018/C 455/34)

Język postępowania: bułgarski

Sąd odsyłający

Sofijski gradski syd

Strony w postępowaniu głównym

Strona powodowa: EN, FM, GL

Strona pozwana: Ryanair Designated Activity Company

Pytania prejudycjalne

Czy w umowie zawartej przed powstaniem sporu dopuszczalne jest ustanowienie, w trybie art. 25 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012⁽¹⁾ z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, wybranej jurysdykcji dla celów rozpatrzenia powództw wniesionych na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004⁽²⁾ Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91[?]

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, Dz.U. 2012, L 351, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. 2004, L 46, s. 1.